

Številka: 500-17/2023/6 (102-19)
Ljubljana, 10. 3. 2023
EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo o udeležbi državne sekretarke na Ministrstvu za notranje zadeve Tine Heferle na 2. Evropski konferenci o upravljanju meja, 23. in 24. februarja 2023 v Atenah – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednji:

S K L E P

Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Poročilom o udeležbi državne sekretarke na Ministrstvu za notranje zadeve Tine Heferle na 2. Evropski konferenci o upravljanju meja, 23. in 24. februarja 2023 v Atenah.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Poročilo o udeležbi državne sekretarke na Ministrstvu za notranje zadeve Tine Heferle na 2. Evropski konferenci o upravljanju meja, 23. in 24. februarja 2023 v Atenah

Prejmejo:

- Ministrstvo za notranje zadeve
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Suzana Ivanović, vodja Službe za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje, Ministrstvo za notranje zadeve

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratek povzetek gradiva:

Državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve Tina Heferle se je med 23. in 24. februarjem 2023 v Atenah udeležila 2. Evropske konference o upravljanju meja. Ministrski dogodek so drugo leto zapored soorganizirale Avstrija, Grčija, Litva in Poljska, delno pa je bil financiran iz Skladov Evropske

unije (EU) s področja notranjih zadev. Konferenca je bila namenjena izmenjavi mnenj o politikah EU in skupnih ukrepih, ki so ključni za dobro upravljanje meja. Udeleženci so poudarili, da sta za učinkovit nadzor na zunanji meji EU pomembna okrepljena podpora agencij EU ter vzpostavitev in dosledna uporaba interoperabilnih informacijskih sistemov. Po mnenju številnih pa zahteva tudi več finančnih sredstev EU za nadgradnjo operativnih zmogljivosti. Da bi se hitreje in odločeneje odzivali na nove in rastoče migracijske ali varnostne izzive, vključno z instrumentalizacijo migracij v politične namene, so pozvali k čimprejšnjem zaključku pogajanj o spremembi zakonika o schengenskih mejah ter k sprejemu zakonodaje v okviru Pakta o migracijah in azilu. Ob zavedanju nizke stopnje vračanja na ravni EU so se udeleženci strinjali, da je treba prednostno doseči napredek na področju vračanja. Pri tem je za uspešno delovanje skupnega sistema za vračanje nujno zagotoviti boljše sodelovanje s tretjimi državami. Ob koncu je 15 držav sprejelo skupno izjavo, ki pa se ji Republika Slovenija zaradi drugačnih stališč ni pridružila.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: /

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Potrebna finančna sredstva za udeležbo na konferenci so bila zagotovljena v okviru materialnih stroškov Ministrstva za notranje zadeve.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.	NE
---	----

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
---	----

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

Boštjan Poklukar
MINISTER

Poročilo o udeležbi državne sekretarke na Ministrstvu za notranje zadeve Tine Heferle na 2. Evropski konferenci o upravljanju meja, 23. in 24. februarja 2023 v Atenah

Državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve Tina Heferle se je med 23. in 24. februarjem 2023 v Atenah udeležila 2. Evropske konference o upravljanju meja. Ministrski dogodek so drugo leto zapored soorganizirale Avstrija, Grčija, Litva in Poljska, delno pa je bil financiran iz Skladov Evropske unije (EU) s področja notranjih zadev. Na konferenci so sodelovali predstavniki držav članic EU in pridruženih schengenskih držav, agencije EU (Agencija EU za azil, Europol in Frontex) ter Mednarodni center za razvoj migracijskih politik. Evropsko komisijo sta zastopala komisar za zaščito evropskega načina življenja Margaritis Schinas in komisarka za notranje zadeve Ylva Johansson.

Izmenjava mnenj o politikah EU in skupnih ukrepih, ki so ključni za dobro upravljanje meja in odzivanje na nove in rastoče migracijske ali varnostne izzive, se je začela 23. februarja z delovno večerjo. Gostitelj minister Mitarachi je uvodoma poudaril, da se morajo skupna prizadevanja osredotočiti na zmanjšanje primarnih migracij, kar bo prispevalo k zmanjšanju sekundarnih gibanj v notranjosti. Potrebna je nadgradnja operativnih zmogljivosti držav članic ob zunanji meji, pri čemer je po njegovem mnenju učinkovit pristop gradnja ograj, financiranih iz sredstev EU. To razmišljanje je v nadaljevanju izrecno podprlo še več držav udeleženk, ki so se sklicevale tudi na ugotovitve agencije Frontex. V okviru Pakta o migracij in azilu je treba po mnenju Mitarachija doseči dejansko solidarnost z državami pod največjim pritiskom, preprečiti tihotapljenje migrantov in zagotoviti bistveno več možnosti za zakonite poti v EU. Ker nizka stopnja vračanja spodkopava kredibilnost EU je treba tudi na področju vračanja zagotoviti skupno delovanje. V ta namen je treba doseči vzajemno priznavanje odločb o vrnitvi, prenoviti pravno podlago in si prizadevati, da bodo partnerske države dejansko spoštovale sklenjene sporazume o ponovnem sprejemu.

Udeležence je nagovoril tudi komisar Schinas, ki se navezal na sklepe Evropskega sveta z 9. februarja 2023. V njih je azilna in migracijska politika nedvoumno prepoznana kot skupen evropski izziv, ki zahteva nadaljevanje dela tako z vidika zakonodaje kot tudi operative. Komisar je optimističen, saj sozakonodajalca nista več daleč od dogovora o Paktu o migracijah in azilu, vendar je ministre dodatno spodbudil, naj si prizadevajo za čimprejšnji zaključek pogajanj. Glede upravljanja meja je Schinas poudaril, da brez ustreznega varovanja zunanjih meja EU ne moremo govoriti o učinkoviti migracijski politiki EU. Komisija se zavzema za povečanje podpornih nalog agencije Frontex na delih zunanje meje EU in v državah soseščine, vključno na Zahodnem Balkanu. Dodana vrednost so pilotni projekti za izvedbo mejnih postopkov, ključna je tudi čimprejšnja vzpostavitev vseh interoperabilnih informacijskih sistemov. Glede financiranja operativnih zmogljivosti na zunanjih mejah je Schinas dejal, da so države članice tiste, ki najbolje vedo, kako zaščititi svoje meje. Infrastruktura je upravičena do financiranja, temu pritrjujejo tudi sklepi Evropskega sveta. V zvezi s prostovoljnim solidarnostnim mehanizmom je opozoril na nujnost dodatnih zavez za premestitev ter podpore v obliki finančnih sredstev. Izrazil je nezadovoljstvo nad stopnjo vračanja na ravni EU, kjer naj države članice prednostno izkoristijo okrepljen mandat agencije Frontex. Tudi sam je poudaril pomen vzajemnega priznavanja odločb o vrnitvi, k čemur bo Komisija pozvala tudi s posebnim priporočilom, ki naj bi izšlo v marcu in predvidoma vsebovalo tudi priporočilo glede koncepta varnih tretjih držav. Omenil je še pomen enotnega delovanja v zunanji dimenziji, v skladu s pristopom Ekipa Evropa. Komisar se zaveda, da imajo članice različne interese, vendar poziva, naj se v svojih diplomatskih aktivnostih dosledno osredotočajo tudi na vprašanja s področja migracij.

Razprava se je v enakem formatu nadaljevala tudi prihodnji dan. Ker je 24. februarja 2023 minilo leto dni od začetka vojne v Ukrajini, so se udeleženci konference z minuto molka spomnili žrtev te nedopustne ruske agresije ter izrazili popolno podporo in solidarnost z Ukrajino in njenim prebivalstvom. Komisarka Johansson je v svojem govoru poudarila, da se je EU hitro in enotno

odzvala na vojno v Ukrajini, prvič pa je uspešno aktivirala tudi instrument začasne zaščite, ki je približno štirim milijonom ukrajinskim državljanom omogočilo začasno bivanje v EU z več pomembnimi pravicami. V nadaljevanju se je komisarka osredotočila tudi na vprašanje upravljanja meja EU. Ob upoštevanju, da v marcu 2023 postaja operativen prenovljen Schengenski informacijski sistem druge generacije (SIS II), je komisarka opozorila, da polovica oseb, ki v EU vstopajo na podlagi vizumov (med njimi so tudi ruski državljani) ni bila preverjena v sistemu SIS. Glede finančnih sredstev EU za upravljanje meja, je komisarka pojasnila, da ta trenutno ne zadostujejo vsem potrebam, za kar so odgovorne tudi države članice same, saj niso odobrile sprva predvidenega obsega. Ta omejena sredstva je torej treba porabiti na najbolj smotno. Navedla je primer Litve, kjer je EU zagotovila sredstva za sodobne tehnologije za mejni nadzor, država pa sama zagotavlja sredstva za fizične ovire.

Sledile so intervencije preostalih udeležencev. Ti so poudarili pomen učinkovitega nadzora na zunanji meji EU, ki zahteva okrepljeno podporo pristojnih agencij EU, delovanje interoperabilnih informacijskih sistemov, po mnenju precejšnjega števila držav pa terja tudi več finančnih sredstev. Da bi se hitreje in odločeneje odzivali na izzive, vključno z instrumentalizacijo migracij v politične namene, so številni pozvali k čimprejšnjem zaključku pogajanj o spremembi zakonika o schengenskih mejah ter o zakonodajnih aktih v okviru Pakta o migracijah in azilu, skladno s časovnico iz skupne izjave sozakonodajalcev. Ob zavedanju nizke stopnje vračanja na ravni EU so se udeleženci strinjali, da je treba prednostno doseči napredek na področju vračanja, pri čemer je za uspešno delovanje skupnega sistema za vračanje nujno zagotoviti boljše sodelovanje s tretjimi državami.

Državna sekretarka Heferle se je na konferenci zavzela za boljše spremljanje in predvidevanje migracijskih tokov, v ta namen pa pozvala k ustrezni registraciji oseb, ki vstopajo na ozemlje EU. Države članice na zunanji meji EU nosijo veliko odgovornost, pri čemer Slovenija prepoznava njihove dosedanje napore. Vendar pa je državna sekretarka Heferle podala zadržek glede postavljanja ograj na mejah in izrazila pomislek, da bi s takšnim pristopom dolgoročno pripomogli k preprečevanju nedovoljenih migracij, temveč bi le povečali aktivnosti tihotapcev in sprovajalcev. Po mnenju Slovenije ima osrednjo vlogo pri upravljanju zunanji meji agencija Frontex, ki pa bo svoje temeljne naloge lahko učinkovito opravljala le če države članice za to zagotovijo ustrezne pogoje – v smislu prispevanja k operativnim zmogljivostim ter omogočanjem, da ima agencija mandat za opravljanje svojih podpornih dejavnosti na vseh delih zunanje meje, kjer je to potrebno. Bistvenega pomena je zagotoviti učinkovito in trajnostno vračanje vseh oseb, ki niso zaprosile za mednarodno zaščito ali do nje niso upravičene, ob spoštovanju človekovih pravic. Pri vračanju Slovenija pričakuje proaktivno delovanje Komisije in Evropske službe za zunanje delovanje. Prenovljen sistem SIS II uvaja številne novosti, vključno z razpisi ukrepov glede izdanih odločb o vrnitvi, kar naj bi države članice spodbudilo k medsebojnemu priznavanju odločb o vrnitvi, ter preventivne razpise v zvezi z otroki, ki jim grozi ugrabitev. Ob tem je državna sekretarka Heferle opozorila, da pa bo sistem celovito deloval le, če bosta Bolgarija in Romunija čimprej postali polnopravni članici schengna in s tem pričeli uporabljati tudi vse njegove funkcionalnosti.

Ob koncu konference je 15 držav (Avstrija, Bolgarija, Hrvaška, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Grčija, Madžarska, Latvija, Litva, Malta, Poljska, Romunija in Slovaška) sprejelo skupno izjavo. Ta omenja potrebo po zagotavljanju dodatnih finančnih sredstev EU za učinkovito varovanje meja in sicer tudi za gradnjo fizičnih ovir, poudarja skupen boj proti instrumentalizaciji migracij in preprečevanje sekundarnih gibanj, ter pomen okrepljenega sodelovanja s tretjimi državami, vključno na področju vračanja. Republika Slovenija se tej skupni izjavi ni pridružila, saj je po preučitvi končnega besedila ocenila, da ta ni skladna z njenimi dosedanjimi stališči.